1971 JÚN 12

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM. ÁRA: 60 FILLÉR 1970. JÚNIUS 11.

Foto: Kulcsár

MÁR HAGYOMÁNY, HOGY A FÉLÉV UTOLSÓ SZÁMÁBAN, JÚNIUS KÖZEPÉN MEGJELENŐ LAPUNKBAN EGY IDŐRE ELBÚCSÚZUNK OLVASÓINKTÓL, LAPUNK ELŐFIZETŐITŐL.
A TANULMÁNYI SZÜNET UTÁN, A TANÉV KEZDETÉN, SZEPTEMBER 3-ÁN JELENTKEZÜNK ISMÉT NYÁRI ÉLMÉNYEKKEL, ŐSZI TENNIVALÓKKAL.
A NYÁRI VAKÁCIÓ IDEJÉRE MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK, KELLEMES NYARALÁST, JÓ PIHENÉST KÍVÁN A „KÖZGAZDÁSZ"!

FELVÉTELI VIZSGÁK

Írásbeli: június 26. Szóbeli: június 29—július 3-ig. Estiseknek július 1—4-ig.

Háromszoros a túljelentkezés egyetemünkön. Izgalmas napok következnek. Alig fejeződtek be a vizsgák, már a felvételizők izgatott csoportjai népesítik be egyetemünk folyosóit. A jövő év gólyái írásban és szóban tesznek bizonyságot képességükről, felkészültségükről. Igen nehéz, felelősségteljes feladat előtt állnak tanáraink is,

kiknek a nappali tagozatra 1277 jelentkező közül kell több mint 600 jövendő hallgatót kiválasztani, ebből 120-an a most induló pécsi tagozaton kezdik meg tanulmányaikat.

Ezenkívül az 1630 esti és levelező tagozatra jelentkezett tudását kell elbírálniuk, ki alkalmas a megnövekedett követelmények teljesítésére.

Az írásbeli felvételi vizsga a nappali, esti és levelező tagozaton egyaránt azonos lesz, azon elv alapján, hogy mindenki ugyanazt az írásbeli feladatot kapja s így azonos elbírálásban részesülhessen. A tételek egységesek, a Művelődésügyi Minisztérium által kerülnek kidolgozásra.

Az egyetlen napon történő írásbeli azt jelenti, hogy a puskázás elkerülése végett a nappalisok minden negyedik székre, az estisek pedig minden második székre ülnek. Így közel 12 000 férőhelyet kell biztosítani.

Egyetemünk előadótermei ezen a napon szűknek bizonyulnak majd, ezért igénybe vesszük a Műszaki Egyetem tantermeit is.

A szóbeli vizsgáztatást 46 vizsgabizottság végzi. Az összehasonlítás kedvéért megjegyezzük, hogy a vizsgabizottságok száma 1968-ban még csak 20 volt, az is igaz, hogy akkor kb. 400-zal kevesebb főt vettek fel.

A felvételi vizsga anyaga azonos a középiskolák matematika, történelem, illetve politikai gazdaságtan tananyagával.

A felvételi vizsga eredményeiről az egyetem július közepéig írásban értesíti a hallgatókat és középiskolájukat is.

— Egerszegi —

Célpont és középpont?...

Úgy vizsgaidőszak táján feszültség vibrál a levegőben és a Közgazdász nem késik visszaadni ezt a feszültséget. A célpont és középpont egyben a tananyag és a tanszékek.

Apropó tananyag. Általában sok, főleg a rendelkezésre álló időhöz képest — mondhatnák többen, de nem mindenki: például a tanszékek más véleményen vannak. No meg a tények, amelyeket a fent említett feszültséget enyhítendő írok le pár beszélgetés kapcsán.

— Miből mentek — szólítom meg a tanszék előtt idegesen várakozó csoportot.

— Pégéből — mondják kórusban. Egy pillantás a könyv zöld kötésére: első évesek — 2 félévvel és egy vizsgaidőszakkal a hátuk mögött.

— Sokat tanultatok?

— Egy hetünk volt rá és már év közben is foglalkoztunk vele a szemináriumon.

— Eredmények — milyenek?

— Nagyon szóródnak. 1—5-ig minden van, de főleg kettest, hármast kaptunk.

— Év közben elolvastok más jegyzetet is pg-n és filozófián kívül?

Csodálkozva néznek rám. Minek?

A IV. éves iparosokkal a harmadik emeleten találkoztam. Elemzésből mentek, ami tudvalevőleg nehéz tárgy, de ők nem izgulnak különösebben.

Kérdéseim ugyanazok, mint az első évesekhez.

— Általában 4—5 napot hagyunk egy-egy vizsgára. Csak a világgazdaságra hagytunk 8-at — mondják. Az előbbi beszélgetésre viszszagondolva feleleventem ennek a csoportnak a kezdő éveket.

— Ó akkor még 6—7—8 napot is hagytunk egy-egy vizsgára — veszi át a szót egy magas, barna lány —, és azt bizony végig is tanultuk. **Mindent meg akartunk tanulni.**

Ma pedig még a meglevő napokat sem használjuk ki teljesen. Kitapasztaltuk — általában mindenki a saját bőrén — hogyan kell súlyozni.

— Milyenek a jegyek?

— Hármasnál nincsen roszszabb és abból is kevés van.

— Hogy hívnak? — kérdezem meg elmenőben a készségesen felelgetőket.

— Ne írd ki a nevünket; még vizsgázunk.

A IV. éves **Szatmári József** a közlekedési szak levelező hallgatója. A szegedi állomáson dolgozik és munkája mellett nehéz beosztani a napi tanulnivalót.

Kérdéseim itt is ugyanazok.

— Hány napja volt egy-egy vizsgára? Most ő néz csodálkozva rám.

— Hát 30 nap és 6 vizsga. Ossza be. De persze év közben is tanulok. Legalább egyszer mindent elolvasok, már amiből van jegyzet.

Az esti hallgatóknak a heti háromszori egyetem mellett még kevesebb az idejük. De a profik — ahogy a levelezők és estiek nevezik a nappali hallgatókat — miért nem tanulnak év közben is?!?

Mert nincs idő — adnám én is rögtön a választ. Persze, ha az ember belegondol, biztosan lenne, de nem annyi, hogy egy anyaggal olyan mélységben foglalkozunk, hogy vizsgáig maradjon is bennünk belőle valami.

És már itt is vagyunk a célnál és oknál — a vizsgáknál.

Mert még nem írtuk le elégszer, hogy minden más elvvel szemben valójában mi a vizsgára a vizsgáztatónak tanulunk — a legtöbb tárgynál. A cél tehát mindenkinél ugyanaz. Csak a módszerekben van különbség.

Bizonyításul és egyben befejezésül álljon a következő megtörtént eset:

A világgazdaságtan-vizsgáról kijött egy fiú, nyugodtan ül négyessel az indexében — még a könyvükben idegesen lapozgató társai között, amikor az egyik odamegy hozzá és kérdi:

— Mondd gyorsan, mennyi Japán nemzeti jövedelme, most ugyanis én következem?!

A megkérdezett egy pillanatig elgondolkodik — talán a válaszon —, majd méltatlankodva felcsattan.

— No de kérlek, honnan tudnám! Én már vizsgáztam...

CSISZÉR ÁGNES

Fel Salgótarjánba!

Június 21 és 27 között Salgótarjánban rendezi KISZ-szervezetünk a munkás-paraszt diákok felvételi előkészítő táborát.

Az akció, amelyről már lapunkban is beszámoltunk, sok nehézség, sok küzdelem után most már teljes gőzzel halad a „győzelem" felé.

Szarvas László, a KISZ VB agit. prop. titkára, a tábor vezetője már volt terepszemlén. A diákok, harmadikat végzett középiskolások számára 200 hely van, a gimnázium tantermei pedig várják a szemináriumi csoportokat. A költségeket a művelődési minisztérium és a megyei tanácsok fedezik, kivéve a szabolcsiakét, ugyanis az árvíz sújtotta megye diákjainak költségeit egyetemünk KISZ-szervezete vállalta magára.

A 10 fős csoportok foglalkozásait hallgatóink vezetik. Sikerült tanárokat is hívni az egyetemről — bár a tábor ideje egybeesik a felvételikkel.

Így polgazd-ból Spitzer Györgyre, történelemből Búza Jánosra, matematikából Sipos Bélára, Uszkai Péterre, és talán Denkinger Gézára is számíthatunk. Az általános politikai ismeretek felnőtt vezetője Kékesi Katalin lesz.

A program napi hét-nyolc foglalkozás lesz, szerepel a tervben nyitó és záró-„buli", strand, múzeum és mozi.

Mi van az aligai táborral?

Biztosat még nem tudni. Bár a KISZ-vezetők, a hallgatók és olvasók is megszokták már, hogy az augusztusi KISZ-tábor színhelye a Balaton kedves aligai csücske, idén mégis bizonytalan, hogy ott lesz-e a 110—120 főnyi KISZ-vezetés. A kultúrosztály egyhetes táborát már biztosan ott tartják, annak ellenére, hogy tavaly párthatározat írta elő, hogy a kultúrosok és KISZ-vezetők táborozása közös kell legyen. A határozatot rektori utasítás is követte.

Nehéz kibogozni a szálakat, pontosan mi is történt, miért nem fogadja az aligai tábor úgy, mint előző években a KISZ-vezetőképző részvevőit is. A kultúrosztály képviselői minden valószínűség szerint nem úgy tárgyaltak a táborparancsnoksággal, hogy hangsúlyozták volna igényüket a közös táborozásra. Így csak azt tudathatjuk, hogy az alapszervi titkárok, a kollégiumi DB tagjai, kari vezetők és a VB talán augusztus 31-től szeptember 5-ig tartják Aligán „munkaértekezletüket".

Az öt nap programját három fő téma határozza meg. Szarvas László előterjesztése alapján megtárgyalják a párt ifjúságpolitikai határozatának az alapszervek munkájára történő lebontását. Összeállítják és megvitatják a jövő évi munkatervet, és előterjesztik az új tanévi vezetőképzés pontosan kidolgozott rendszerét. Külön kari szekciókat terveznek s a munkán túl igazi tábori hangulatot szeretnének teremteni.

Lapunkban már nem áll módunkban pontos helyet és időpontot megjelölni a hagyományos vezetőképző tábor résztvevői számára. A KISZ-bizottság az érdekelteket levélben fogja kiértesíteni, mellékelve a tábor munkatervét is.

—k—

Búcsú

Megint eltelt egy tanév: búcsúzunk azoktól, akik — megszerezve a szükséges „szellemi tőkét" — elindulnak egy új életpálya felé. S már készülünk köszönteni azokat a fiatalokat akik az új tanévben kezdenek majd „új életet". Örök metamórfózis. S ebben a körforgásban egy kicsit lapunk is mindig belekerül. Tanévről tanévre lapunk is átéli a „búcsú" nosztalgiáját, a „köszöntés" örömét... Akiktől elköszöntünk, hosszú ideig aktívan hozzájárultak munkájukkal, hogy a „KÖZGAZDÁSZ" megoldja feladatát. Most a tanév végén megint elindulnak, elmennek az „öregek", és jönnek majd, — reméljük — a tehetséges fiatalok.

Most végző munkatársainknak továbbá kívánjuk, hogy új munkahelyükön dolgozzanak sikerrel, s érjenek el eredményeket a közgazdász hivatás tekintélyének, a közgazdaságtudomány hírnevének javára.

Az árvízkárosultak javára

Június 8-án kezdték el postázni a KISZ-bizottságon az alapszervi titkároknak és kollégistáknak az alábbi jelentkezési lapot: **„Az árvízkárok felszámolása érdekében építőtábori munkát szervezünk az árvíz sújtotta területeken.**

Az építőtáborok időpontja: június 28—július 11-ig, július 12—25-ig, július 26—augusztus 8-ig, augusztus 9—22-ig.

Kérünk, hogy a számodra megfelelő turnusra jelentkezz, hogy munkáddal te is hozzájárulj a károk mielőbbi felszámolásához. (Egyben megkérünk, hogy nem kollégista csoporttársaidat is értesítsd e lehetőségekről).

Kérjük, hogy az alábbi jelentkezési részt töltsd ki és a KISZ-bizottságra június 13-ig juttasd el. Jelentkezni személyesen is lehet mindennap a KISZ-bizottságon..."

(Az előző számunkban közöltekkel ellentétben lányok és fiúk egyaránt jelentkezhetnek!)

Az árvízkárosultak javára eddig **35 ezer forint** gyűlt be, amely összegben az alapszervi és az egyéni adományok is szerepelnek. A Kinizsi utcai kollégium lakói az eddigi kollégiumi takarító munkáért járó 15 ezer forintot az árvízkárosultaknak adományozták. A szakszervezet gyűjtési akciójából eddig 71 ezer forintot juttathatnak az árvízkárosultaknak. Az összeg felosztásáról megszületett a KISZ és a szakszervezet közös döntése. A KISZ képviselői szeretnék a maguk gyűjtötte összegek egy részét azoknak a hallgatóknak juttatni, akik az árvíz-rombolta területeken laknak. A 106 ezer forint várhatóan még 20 ezerrel gyarapszik és akkor talán vállalhatjuk egy ház teljes újjáépítését.

Szeptemberben kezdünk!

I. A TANÉVKEZDÉSSEL KAPCSOLATOS IDŐPONTOK	
1. Tanévnyitó ünnepély	1970. szeptember 5.
2. Beiratkozás	1970. szeptember 1—7.
3. Bevezető tájékoztatás a nappali tagozat I. évf. számára	1970. szeptember 1—5.
II. SZORGALMI IDŐSZAK	
1. Valamennyi tagozat és évfolyam minden szakán	1970. szept. 7—dec. 19.
Ezen belül: **koncentrált** szorgalmi időszak II—III. évfolyam számára (mérnök-közg. tagozat kivételével)	1970. szept. 7—okt. 3.
III. VIZSGAIDŐSZAK	
Az 1969/70. tanévi szakdolgozat védése	1970. okt. 5—nov. 28.
1. Az előző tanévről **elmaradt, ill. ismételt vizsgák** és a jelen félévi nyelvi kollokviumok	1970. dec. 14—19.
3. A jelen félévi aláírások és gyakorlati jegyek megadása:	a tantárgy utolsó foglalkozásának napja.
4. Jelen félévi összes **kollokviumok és szigorlatok**	1970. dec. 21—1971. jan. 23.
Kivétel: nappali Tanári „A", Tanári „D" IV. évf. Kieg. Pénzügy, Agrár II. évf.	1970. dec. 21—1971. jan. 30.
IV. ÜNNEPÉLYEK ÉS TANULMÁNYI SZÜNETEK	
1. November 7-i ünnepély	1970. november 6.
2. Félévközbeni szünetek	1970. nov. 7. és munkaszüneti napokon
3. 1. és 2. félév közötti szünet	1971. jan. 23—31.

Történet, de milyen tanulságokkal?

A Közgazdász május 28-i számában olvashattuk Domány András II. éves külker szakos hallgató „Történet több tanulsággal" című cikkét. Bevezetőben az I. évesek május 18-i analizis vizsgáján történteket ismerteti, meglehetősen egyoldalú, és a valóságnak nem mindenben megfelelő módon. Cikkének vége felé pedig ezt írta: ... joggal kérhetjük mi is oktatóinktól, hogy a tanulmányi és vizsgaszabályzatot, valamint a rektori utasításokat ők is pontosan olvassák el és tartsák be."

A vizsgán történtek valóságnak megfelelő ismertetését nem tartom szükségesnek, hiszen a jelenlevő I. éves hallgatók azt úgyis ismerik. Néhány megjegyzést azonban kell tennem.

1. Az I. éves hallgatók egy részét az első vizsganapon azért érte hátrány, mert a Matematikai Tanszék oktatói betartották a rektori utasítást. Ha Domány András ezt sérelmesnek tartja, akkor elmarasztalhatja magát a rektori utasítást, utánanézhet, miért nem tudott az utasításról minden hallgató, sőt, mint az Egyetemi Tanácsba delegált KISZ-vezető, szóvá teheti ott is kifogásait. Különösnek tartom azonban, hogy ezek helyett éppen azt az oktatót marasztalja el, aki az utasítást betartotta.

Közbevetőleg megjegyzem, hogy a vizsgára megjelent 209 hallgató közül 163-nak rendben volt az indexe, tehát mindössze 46-an nem tudtak a rektori utasításról.)

2. A tisztesség megkövetelné, hogy a cikk ismertesse azt a segítséget is, amit a Matematika Tanszék minden kérés és felszólítás nélkül adott az érintett 46 hallgatónak.

3. Ami pedig a tanulságokat illeti:

— Mi, oktatók, még ezek után sem vonhatunk le olyan tanulságot, hogy a rektori utasítást ne vegyük komolyan.

— Az utasítások kiadóinak vigyázni kell arra, hogy rendelkezéseik egyértelműek, végrehajthatók és a korábban hozott határozataikkal összhangban levők legyenek. Ugyancsak gondoskodni kell róla, hogy a kiadott rendelkezések eljussanak az érdekeltekhez.

— Ha valaki nem személyes élmény vagy tapasztalat alapján ír cikket a Közgazdászban, akkor az üggyel kapcsolatban minden információt be kell szereznie, és a valóság leírására törekednie. Egy KISZ-vezetőhöz méltatlannak tartom azt, hogy míg a Matematika Tanszéken a rektori utasítást és a hallgatók nem megfelelő tájékoztatását ítéli el, addig cikkében a felelősséget azokra az oktatókra hárítja, akik a rektori utasítás rájuk nézve kötelező rendelkezéseit betartják.

BIKICS ISTVÁNNÉ

KI A FELELŐS?

Bevezetőben szeretném leszögezni: *én a cikkemben nem Bikics elvtársnőt marasztaltam el elsősorban!* A problémát, mely felmerült az I. évesek május 18-i analízisvizsgáján, két részre bontottam mind a cikkben, mind még előbb, amikor Bikics elvtársnővel beszéltem. Az egyik a gazdaságtörténet és gazdaságföldrajz, amelyből nem kell aláírás, és ezért Bikics elvtársnő *tévedett*, amikor ennek hiánya miatt egyeseket kiküldött. Más kérdés az, hogy a rektori utasítás valóban *nem utal ezekre* a tárgyakra, és hogy — mint utóbb kiderült — Bikics elvtársnőt *az Igazgatási Titkárságon e kérdésben félreinformálták.* Lényeg az, hogy az a néhány ember, akit ez érintett, a kérdésben *ártatlan* volt.

A dolog másik része a filozófiát és egyéb tantárgyakat illeti, amelyekből kell aláírás. A cikkben is megírtam, most megismétlem, hogy a rektori utasítás értelmében itt Bikics elvtársnőnek *igaza volt*, amikor kiküldte azokat, akiknek hiányzott az aláírás, mert betartotta a rá nézve kötelező utasítást. Ezzel kapcsolatban a bírálat — és a Bikics elvtársnő által idézett kérés — elsősorban *azoknak az oktatóknak szól, akik az indexek aláírását elmulasztották*, és ezzel a bonyodalmat tulajdonképpen okozták.

Mégegyszer megfogalmaznám az ügyből szerintem levonható tanulságokat, talán pontosabban, mint két héttel ezelőtt:

— A jövőben *pontosabban kell közölni*, milyen tárgyból kell vagy nem kell aláírás. Ez vagy a rektori utasítás szövegében, vagy mellékletében, vagy más módon történhet.

— A vizsgáztató maga is utánanézhet ennek — ezt a következtetésemet továbbra is fenntartom, természetesen azzal, hogy ha Bikics elvtársnő ezt megtette és rosszul informálták, a felelősség az informátoré.

— Minden oktatónak egyformán pontosan kellene elolvasnia a rektori utasítást, és *időben aláírnia az indexeket.* A tanszékek is időben felhívhatnák oktatóik figyelmét, ahogyan ezt a Matematika Tanszék meg is tette.

— Az ilyen jellegű rektori utasításokról a hallgatókat tájékoztatni kellene, amit az állami csoportmegbízottak által lehetne megtenni.

Én ezeket a következtetéseket vontam le a cikkemben is, és akkor is, amikor Bikics elvtársnővel beszéltem az ügyről. *A bírálat tehát többfelé is szólt és szól ma is.* Mert igaz, hogy a Matematika Tanszék 22-én „gyorsított ütemben" vizsgáztatta le az érintetteket, és ezt *köszönjük* is, hiszen egy napot ezzel is nyertek. A problémát azonban az a több nap jelenti, amelyet ezzel együtt is elvesztettek!

Mi volt a célom a cikk megírásával? Semmi esetre sem öncélú kritizálás, hanem annak megmutatása, hogy egy ilyen ügy, amelyet egyesek mulasztása, és esetleg mások jogos precizitása okoz, *mindenképp a hallgató rovására megy*, még ha utólag meg is van a jóakarat a javításra. El kellene hát kerülni, hogy ilyesmi előforduljon. És én azt szeretném, ha a történtekből *mindenki az őt megillető tanulságot vonná le.*

DOMÁNY ANDRÁS

★

Mivel ez az utolsó lapszám ebben a tanévben, ezért Bikics Istvánné dr. és Domány András válaszát egymás mellett közöljük, és néhány megjegyzést tennénk a témához:

— Ez az eset is azt mutatja, hogy a nem megfelelő adminisztrációs munka eredményeképp rendszerint a hallgatókon csattan az ostor.

— Megengedhetetlen, hogy sokszor még a tanszékek sincsenek kellően informálva a vizsgákkal kapcsolatos kérdésekről. (Vajon az utasítások egyértelműek-e?).

— A vizsgákkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat ezentúl igyekszünk a KÖZGAZDÁSZ hasábjain ismertetni.

— Az igaz, hogy Domány cikkében voltak kisebb tárgyi tévedések, de ez a lényegen mit sem változtatott.

— A szerkesztő bizottság a jövőben nagyobb körültekintéssel ellenőriz le egy-egy cikket megjelenése előtt, hogy a szerzők mindenben a teljes igazságot írják meg.

Véleményünk szerint azonban a cikkírók jóhiszeműségéhez nem férhet kétség, hisz mindketten a köz érdekében szóltak, s ezért csak köszönet illetheti őket.

(SZERK. BIZ.)

10 perces interjú

Dr. Bognár József szerény véleményem szerint Magyarország egyik legelfoglaltabb embere. Titkárnőjével megállapodtam, hogy ahogy akad 10 perc szabad ideje a Közgazdász számára, értesít.

A Németvölgy egyik csendesebb utcájában található az MTA Afroázsiai Kutató Intézete, ott fogad Bognár elvtárs.

Első kérdésem pályafutására vonatkozott.

— Irodalomtörténésznek készültem, diplomámat a bölcsészettudományi karon szereztem meg. Egyetemi éveim alatt ismerkedtem meg a politikai áramlatokkal, és a 38-as baloldali mozgalmaknak már aktív részvevője voltam. Ráébredtem, hogy a világ megismerése önmagában kevés, meg is kell változtatni. A bölcsészkari diákévek komplex látásmódot és az értékrendszernek egyfajta kiindulópontot adtak.

Pályája főbb állomásait a továbbiakban csak címszavakban említhetem. Egy gazdag élet mindig újat követelő próbakövei.

A felszabadulás után 1946—47-ben tájékoztatásügyi miniszter, 1947—49: Budapest polgármestere, 1949—53: kereskedelmi miniszter, 1953—54-ben bel- és külkereskedelmi miniszter, 1954—56-ig külkereskedelmi miniszter volt. Azóta 1970. I. 1-ig a Kultúrkapcsolatok Intézetének volt elnöke, és most az Afroázsiai Kutató Intézet igazgatója, országgyűlési képviselő, a Tervhivatal konzultánsa, a terv- és költségvetési bizottság elnöke, egyetemünk professzora és a Világgazdaság főszerkesztője.

Erre a felsorolásra csak egy kérdésem lehetett: ha van szabad ideje, mit szeret csinálni?

— Olvasni szeretek, főleg útleirásokat, filozófiai eszmefuttatásokat, különböző vallásokról. Szeretek utazni. Legjobban Afrika érdekel, többször jártam az országaiban. Szinte százszázalékos biztonsággal megérzik, hogy a fehér ember csak pózol, vagy őszintén segíteni akar. Afrikában új problémák vannak, a társadalmi mozgás igen nagy, de mi sokat segíthetünk nekik, ha másban nem, például csak a hibáktól való megóvással is. Igen fontos a hazai és a szocialista világ közvéleményének megismertetése az afrikai problémákkal.

— Az önt érintő kérdések után engedje meg, hogy egy saját házunk tájáról is megkérdezzem. Mi a véleménye a mai közgazdászképzésről?

— Ma a közgazdászképzésben sok új elem található. Az értékesítés — piac- és pénzügyi problémák — előtérbe kerülése fontos, mert a termelés és az értékesítés a szocializmust belülről érintő problémák. Jó, hogy a közgazdasági kutató módszerek fejlődésével együtt haladva, több matematikát tanítanak. Sokan nem értenek egyet ezzel — tévednek!

Az elsajátítandó ismeretek mennyisége akkora, hogy nem lehet a fejekbe bezsúfolni, inkább a gondolkodási készség fejlesztésére kellene a hangsúlyt helyezni. Több estettanulmányra lenne szükség.

Az önállóság, a saját gondolkodás igénye a mai ifjúságban nagyobb, az oktatásban személyes kapcsolatokra sokkal inkább igényt tart.

Elbúcsúztunk, de még megkérdeztem.

— Ha lenne gyereke, nevelne-e belőle közgazdászt?

Kitérő választ adott.

— Nem kifogásolnám, bármelyik pályát választaná!

A titkárnő lépett a szobába. Titkos jelekkel a főnöke tudtára adta, hogy várják.

Ezúton, mégegyszer gratulálok az Állami-díjhoz, és köszönöm az interjút.

Muth Zsuzsa

Köszöntő

Június 7-én pedagógusainkat köszöntötte az egész ország. Népünk már tizenkilencedszer tette le a pedagógusnap alkalmából a hála, a megbecsülés és tisztelet virágait, tanítóink, középiskolai tanáraink, egyetemi oktatóink katedrájára.

Megérdemlik a tiszteletet és megbecsülést. Erejüket nem kímélve végzik nehéz, fáradságos, de gyümölcsöző munkájukat. Fáradságot nem ismerve igazítják helyes irányba a még félre-félre tévedő tollakat, javítanak késő éjjelig dolgozatokat, tanítják a ma és a holnap nemzedékét, közben ők maguk is tanulnak. Új utakat keresnek: hogyan lehet még többet adni, többre tanítani, közelebb hozni az iskolát az élethez...

A mostani pedagógusnap különösen nagy munkában találta az ünnepelteket, hiszen még sok a tennivaló az oktatási reform maradéktalan megvalósításán, folytatni kell a tananyag korszerűsítését, új, napjaink követelményeit kielégítő nevelési, oktatási módszerek kialakítását.

E napon mi is megkülönböztetett szeretettel és tisztelettel fordulunk oktatóink felé. Félretéve minden szubjektív előítéletet, vizsgák, zárthelyik, beszámolók „meleg" perceit elfeledve üdvözöljük azokat, akik irányítják világnézeti, szakmai és emberi fejlődésünket.

Oktatóink eredményes munkáját elismerve a hála virágai mellé kérésünket is mellékeljük: munkálkodjanak még fáradhatatlanabbul, mélyítsék el még jobban hallgatóink öntudatát, hivatásszeretetét.

E napon gondolatban megszorítjuk oktatóink kezét. Nemes, felelősségteljes munkát végeznek: a marxizmus—leninizmus erejére támaszkodva embereket formálnak...

ÍGY IS LEHET — ÚGY IS LEHET

Az alábbiakban két vizsgáról lesz szó. Az egyik jellegzetessége az, hogy a vizsgáztató magatartása tetszett, a másiké, hogy nem. Lássuk először a kellemeset.

Még valamikor május elején vizsgáztunk tudományos szocializmusból. Reggel 8-ra a vizsgázó társaság annak rendje és módja szerint odagyűlt Szarvas László tanár úr szobája elé. Vártunk. Tudtuk, hogy a tanárok szoktak késni, ezért még 1/2 9-kor sem voltunk idegesek. Vártunk. Végül egyikünk bement a tanszékre megkérdezni, jön-e a tanár úr vagy sem. Az előadó közölte, hogy a tanár úr betelefonált és sajnos csak 12-re tud bejönni. Mit volt tenni, tovább vártunk. A szorgalmasabbja tanult, a többiek beszélgettek, sőt ne adj isten, kártyáztak. És persze morgott mindenki. Ez már így szokás.

12-kor megjelent Szarvas tanár úr, azzal kezdte a vizsgáztatást, hogy valamelyikünket behívott a szobájába és így szólt:

— Általában nem szoktam saját hibámból megvárakoztatni a diákokat. Ma sajnos fontos családi ügy jött közbe, ezért ezúton kérek elnézést azoktól, akiknek ez a várakozás kellemetlenséget okozott.

A közlést jóleső érzéssel vettük tudomásul. Így is lehet...

Viszont lehet úgy is, ahogy az a vállalati gazdálkodás vizsgán május 25-én délután történt az Ipari Üzemszervezés Tanszék rendezésében. Az írásbeli 2-re volt kiírva és a megadott időpontra meg is telt izgatott vizsgázókkal az I-es előadó. Csak a tanár urak nem voltak sehol. Negyed három, sehol semmi, illetve senki. Végre fél háromkor megjelentek. Elkezdték kiosztani a dolgozatlapokat, közben mindenkit megnyugtattak, nem kell félni, csak a tiszta időt — 2 órát — fogják számolni.

Nem akarok azzal foglalkozni, mennyi időkiesést jelentett az, hogy a példa kiszámításához szükséges egyik adatot elfelejtették közölni, sem azzal, hogy a számításokhoz olyan képlet kellett, mely az e félévi dolgozatra felkészítő példákban egyáltalán nem szerepelt, csak arra szeretném a figyelmet felhívni, hogy nem tudom miért szedték be negyed öt után pár perccel a dolgozatokat. Hol volt itt a 2 óra tiszta idő?

Hát igen, így is lehet. Kiki döntsön ízlése szerint, számára melyik a szimpatikusabb.

Borsi

ELŐFIZETÉSI

Közöljük kedves előfizetőnkkel, hogy mindazoknak, akik a múlt év decemberében, illetőleg ez év januárjában küldték be a 12 forintos előfizetési díjat 1970 decemberéig érvényes előfizetésük. Az újabb megrendeléshez szükséges csekket értesítésünkkel együtt, a lejárat előtti utolsó számunkkal kiküldjük.

Azok a nappali — szeptembertől II. éves — hallgatók akik a tavalyi beiratkozáskor 12 forintot fizettek be lapunkra, most június végén lejár előfizetésük. Ők a csoportterjesztőkön keresztül rendezhetik előfizetésüket szeptemberben. (Terjesztőinkhez a szükséges előfizetési szelvényeket eljuttatjuk.)

Levelező és esti hallgatóinkat szintén levélben értesítjük majd az előfizetések lejártától, decemberben.

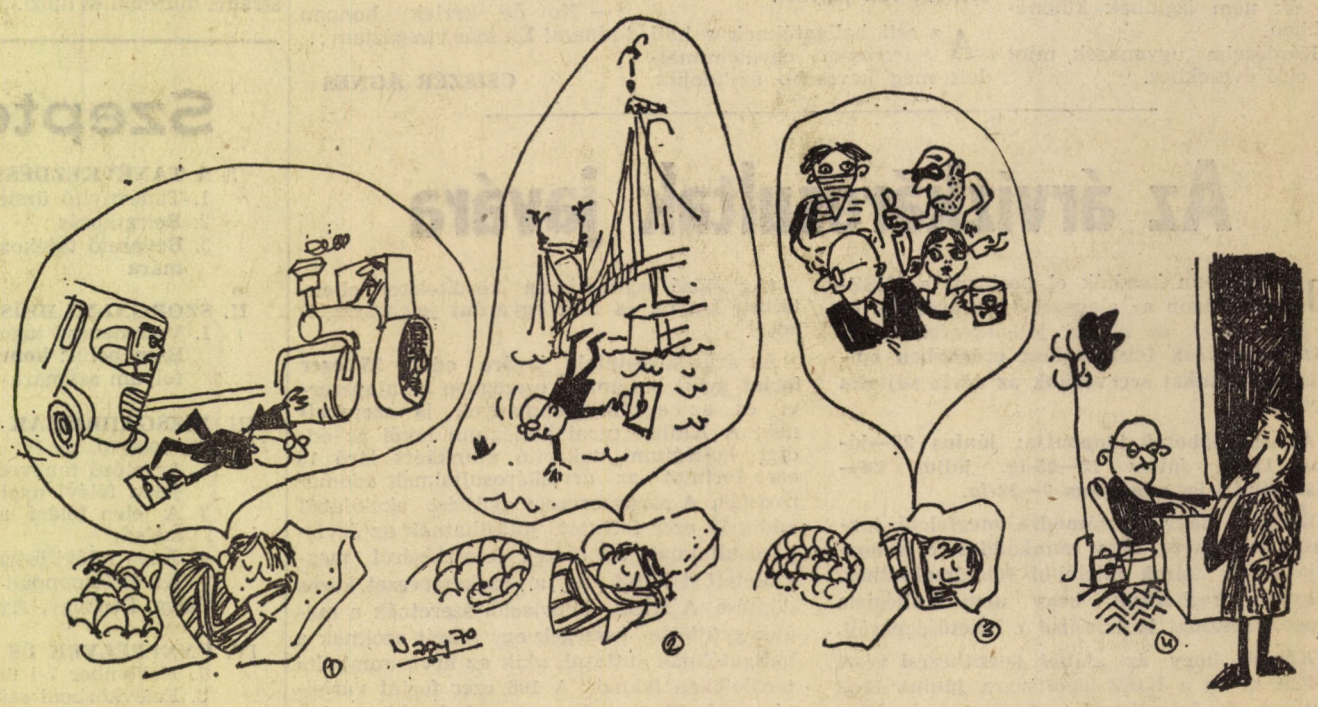

Nagy János karikatúrája

A szemafor zöldet mutat

Államvizsgára készülnek. Állást, kedvük szerint való munkakört keresnek. Lakás után járnak. Számolgatják a kezdő fizetés forintjait. Házasodni akarnak.

Végzősök.

Váratlanul fogja körül őket az állás-lakás-házasság gondjainak bűvköre. Életük hármas pillére épül meg villámgyorsan, szinte napok alatt. Az egyetem elbocsátja őket, s új helyüket maguknak kell elfoglalni. Most egyszerre kell mindenben dönteniük. Önmaguk és leendő munkahelyük megelégedésére.

Alig született terveket kell valóraváltaniuk. Csak ők, a „majdnem diplomások" kerülnek így szembe egyik napról a másikra jövőjükkkel. Mások 4—5 évvel korábban kezdik el tervezni életüket és a valóraváltást is.

Megszületnek az első kompromisszumok: ha lakás kell, akkor nem lehet sokat válogatni az állások között, ha a munka fontosabb, akkor elmarad a házasságkötés... Lehet persze kompromisszumok nélkül is, albérlet, házastárs nélkül is kezdeni. De nem mindenkinek.

Terveik vannak. Sikerük lesz-e? Elégedett emberek lesznek-e? Négy-öt egyetemi év áll mögöttük bizonyítékként vagy cáfolatként. De a megoldásra maguknak kell rálelni.

NEMÉNYI LÁSZLÓ: — Ne haragudj, de ha lehet, csak röviden válaszolok. Szervezésből szigorlatra készülök. Épp csak leugrottam a könyvtárból, valamit enni. Ez lesz az utolsó vizsgám. Eddig egy jelesem van, a többi négyes. Szeretném, ha ez sem sikerülne túl rosszul.

Hogy mit csinálok a végzés után? — Ezt rossztól kérdezed.

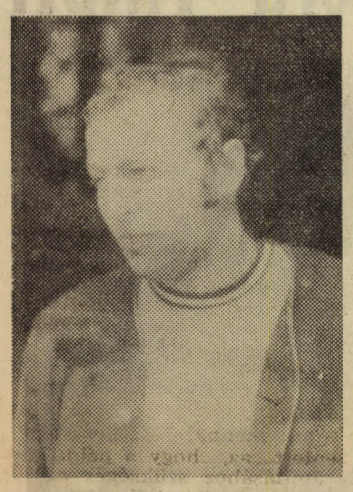

Én még nem tudom. 8 helyre pályáztunk a feleségemmel. Oda megyünk dolgozni, ahol leghamarabb adnak lakást. Félévkor nősültem, egy csoporttársamat vettem el. Augusztusban gyerekünk lesz. Megértheted, hogy különösebb igényeim a leendő munkakörre nem lehetnek. Mindenesetre szakmábavágó dolgot szeretnék csinálni és mondjuk, nem könyvelni.

SARLÓS GÁBOR: — Egyelőre nem tudom, hol fogok dolgozni, nem pályáztam sehová. A vállalatok gyakran nem jelölnek meg munkakört, s én nem szeretek zsákbamacskát venni. Inkább személyesen megyek el a vállalatokhoz, saját szememmel győződöm meg a lehetőségekről.

A programozás és az elemzés érdekelnek, nem félnek a

statisztikától sem, bár a vizsgám nem valami jól sikerült. Hiába, nem tudok szóbelizni...

A jövőmre eddig egyetlen biztos tervem van: meg szeretném állni a helyemet a szakmában. Remélhetőleg ehhez az anyagi bázist is megkapom, a diplomához méltóan fognak fizetni. Hogy ez menynyi lenne forintban? Kezdő diplomásnak szerintem 2500—2600 Ft-ot kellene keresnie. Tavaly nyáron segédmunkás voltam, igazán nem nehéz munkával kerestem meg havi 1900,— Ft-ot.

VÖRÖS KATALIN: — Celldömölki vagyok, de nem megyek haza dolgozni, mert nincs hová. A városunkban, de még

Vas megyében sem igen van olyan nagyobb cég, ahová szívesen elhelyezkednék. Ha pedig úgyis távol kell legyek a szüleimtől, akkor inkább Pesten maradok. Már találtam albérletet 350 forintért. Első időben otthonról is támogatnak, így majd kijövök valahogy a pénzemből.

Közlekedési vállalathoz mennék legszívesebben dolgozni, édesapám 30 éve van a vasútnál, Még csak érdeklődöm állás után. Talán a MÁV-hoz kerülök.

ANDRIS JUDIT: — Munkaköröm már van, de munkahelyem még nincs. Zalaegerszegre szerződöm, mert férjhez megyek és a Ganz ottani

gyáregységétől kapunk lakást. A vőlegényem közlekedési mérnök, őt a gyár alkalmazza. Így néz ki egy diplomás házaspár vidékre csábítása. Szervező, esetleg tervező-elemző leszek, hogy hol, az eddig még rejtély. Valami olyan munkát szeretnék, amiben van fantázia, s ha hozzá a lakás is meglesz, nem mondhatom, hogy boldogtalan lennék.

SZÁSZ KATALIN: — Felbontom a társadalmi szerződésemet az Egyesült Izzóval. 15 ezer forintot kell majd visszafizetnem. Újsághoz szeretnék kerülni. Valószínűleg egy üzemi laphoz vesznek fel. Mindegy hogy hová, csak újságíró legyek. Ha mégsem sikerülne, elmegyek egy vállalathoz szervezőnek. A nyári gyakorlatomat az Izzónál töltöm, a nyereségérdekeltség lesz a diplomamunkám témája.

Egy éve kezdtem el dolgozni, a KÖZGAZDÁSZ-ban, és most az újságírásra adom végképp a fejem. Mit csináljak, szeretek írni. Csak az a 15 ezer forint! Hogy fogom én azt 1500—1700 forint fizetésből visszaadni?!

BEJÓ MÁRIA: — Kicsit fáradt vagyok, most vizsgáztam. Még hátra van a diplomadolgozat megírása — az optimális gyártmányösszetétellel — azután vége. Úgy néz ki, hogy a többieknek most kezdődnek az „igazi" problémái, az én életem meg most rendeződik. Már férjnél vagyok. A férjem bányamérnök. Eddig ő Gyöngyösoroszban lakott, én pedig Pesten az anyósomnál. Andrást most helyezték fel és a Rózsadombon kaptunk egy garzonlakást. Még álomnak is túl szép. A Bányászati Tervező Intézetnél érdeklődtem ál-

lás után, elemző munkakörben szeretnék elhelyezkedni. Ez tetszik nekem. Ha itt nem megy, majd böngészem a hirdetéseket, van belőlük elég.

Az 1971-es programom? Egy gyerek. Azután még egy.

(Kékesi Katalin)

Sok minden összejött

az elsős kollégistáknak erre a tanévre, ami a kollégiumi elhelyezést illeti. Hogy csak a fontosabbakra utaljak: a Makarenkó utcai kollégiumban a vizsgaidőszak első hetében került sor a tanulótermi világítás korszerűsítésére, ami a tanulótermet arra az időre használhatatlanná tette. Kiegészítésként jegyzem meg, hogy a DB ezt a munkát még a tanév legelején kérte írásban a Gazdasági Főigazgatóságtól! Azután jött a vizsgaidőszakban lebonyolított költözés, amelynek okait ugyan megértjük, de ez nem csökkenti a DB azon megállapításának érvényét, hogy a „költözés legfőbb negatívuma a tanulást hátráltató hatása volt."

A csupán számunkra új Ráday utcai kollégiumba érkezvén festés és belső átrendezés fogadott bennünket. Ennek a január vége óta tartó munkának a befejezésére talán most már sor kerül, de eddig való elhúzódása amiatt sem érthető, hiszen a munkások és takarítónők mindennap már reggel 7 órától hangos szóval biztatták egymást a munkára. Azután itt volt a fűtésproblléma. A központi fűtésrendszer elavult, és meg merem kockáztatni azt a kijelentést, hogy a kollégium szobáinak egy része — amelyek a „fővezeték oldalszárnyainak utolsó leágazásai" — nem vagy még a minimumszintet sem elérő módon fűthetők!

A fenti események által kiváltott mérgelődések, bosszankodások többé-kevésbé azért elcsitultak; megértettük azt, hogy végeredményben értünk végeztetik ezeket a munkákat (ill. júl. 1-től állítólag idegenforgalmi célokat szolgál majd a kollégium). Reméltük, nyugodt vizsgaidőszakunk lesz (legalább ami a kollégiumi elhelyezést illeti!) A nemrég elkészült tanulót, ill. még néhány helyiséget azonban most néhány napra a padlócsiszológépek vettek igénybe (köztudomásúlag nem tartoznak a legcsendesebb gépek közé), s a lakkozott padló száradása miatt ismét használhatatlanná vált a tanuló.

Miért írtam le mindezeket a bosszúságokat? Nem azért, hogy csupán panaszözönnel árasszuk el az illetékeseket! Többször hangoztatott és valóban nagyon helyes célkitűzés az, hogy kollégiumaink ne csupán diákszállók legyenek, ahova csak aludni jár az ember, hanem a kulturált elhelyezés mellett tanulási, szórakozási lehetőséget biztosítsanak a hallgatóknak. A belső átrendezés természetesen elkerülhetetlen a kollégiumokban is, de végérvényesen meg kellene tiltani azt, hogy ezt — amennyiben a hallgatókat zavarja a tanulásban — a vizsgaidőszakban végeztethessék el!

Többször szóvá tettük már, hogy a kollégium technikai-műszaki felszereltsége rendkívül hiányos, korszerűtlen. (pl. csupán néhány esetben és néhány hallgatónak adatik meg az a lehetőség, hogy televíziót nézhessen.) Úgy érezzük, hogy a kollégium felújításához rendelkezésre bocsátott pénzösszeget alaposabb körültekintéssel jobban is fel lehetett volna használni: pl. a kollégiumban házi stúdiót kezdtek el felszerelni, ami abbamaradt, és azóta sem működött. Ehelyett — vagy emellett — inkább szükség lett volna a belső világítás korszerűsítésére, vagy éppen a takarítóeszközökkel való ellátottság fejlesztésére. Talán a DB kéréseinek, véleményének fokozottabb figyelembevételével még több probléma megoldódott volna.

Mi már csak tudomásul vehetjük azt, hogy a kollégiumi elhelyezés területén is amolyan igazi „reformévfolyam" voltunk. Sok kísérletezésen estünk át, aminek gyümölcsét — reméljük — már szeptembertől kamatoztathatják a jövő évi elsősök. E remény valóra váltásához azonban még tenni kell egy-két dolgot!

Regőczi István

Kedves Barátunk

Ma még ismeretlenül szólunk hozzád. Nem tudjuk rólad: a biztos felismerés, vagy csak a divatos pálya iránti vonzódás vezetett a jelentkezésednél? Mindez talán most még nem is lényeges, hiszen mindkét esetben sok újat tudsz meg a „gólyaéven" — a középiskolásoktól oly idegen első évfolyamon — egyetemünkről, a közgazdász hivatásról.

Amennyiben felvesznek! Egyelőre bízzunk benne...

S ha így lesz, rendelkezésedre áll majd egy teljes év ahhoz, hogy eldöntsd, melyik szakot választod.

Nem lesz könnyű a választás. Hiszen mindegyik szak komoly munkát, felkészülést igényel. Például a külkereské is, mert az sem külföldi kéjutazás, vagy saját üzletelés. Az iparokért versenyeznek a vállalatok — de kevés van belőlük. Pedig milyen fontos, hogy az üzemek gazdasági feladatainál a mérnökök mellett ott álljanak a szakképzett közgazdászok is.

A belkereskedelmi szakon a felsőbbévesek már komoly árumérleget készítenek, úgy, mint az üzlethálózat mai irányítói. Vagy vegyük a számviteliseket, akikért évről évre versengenek a gazdasági vezetők.

S a pénzügyesek? Ők is „otthon" vannak a könyvelésben, s várja őket a bank, az OTP, a vállalatok pénzügyi osztálya.

Tapasztalhatod már az első évben, hogy milyen nehéz a matematika, a politikai gazdaságtan, a filozófiatörténet. S a többi tárgy sem lesz könnyebb... De ha ügyes leszel, megtalálod a tanszéket, a könyvtárat, ahol segítenek a tárgyak elsajátításában.

Megismerkedhetsz majd az egyetem épületével. Társaiddal, oktatóiddal, KISZ-szervezetünkkel, kulturális és sportlétesítményeinkkel.

Bízzunk tehát, hogy felvesznek — s mi is megismerkedhetünk veled. Megtudjuk, hogy becsületes, szorgalmas, tanulni, fejlődni vágyó, derék ember vagy. Szereted a szakmát, érdekel a tudomány, s társaiddal, a KISZ-munkával szemben sem vagy közömbös. Reméljük, ilyen vagy, s jó emberi tulajdonságaiddal, munkáddal gazdagodunk. Reméljük, jól választottunk.

— Neki diplomája van...,
avagy lehetséges-e az emberrévválás?

MINDENFÉLE BOLONDSÁG JUT az ember eszébe a villamoson. Pl. az is, hogy ma már nem könnyű egy jól öltözött ifjúmunkást és egy fiatal mérnököt megkülönböztetni. Mindkettő farmerban jár, bőrdzsekiben és garbóban. Legfeljebb a mérnök keze egy kicsit fehérebb, kevésbé érdes. Szóval, nincs ma éles különbség az emberek öltözéke között. Mégis... mégis más az utasok képe a Ferencvárosban, Kispesten, Kőbányán és délelőtt a Váci utcában sétálóké. Szóval a külvárosban most sem öltöznek Rotschild Clara szalonjából. Igy a villamosok utasai is egyöntetűbbek.

5-től 7-ig munkások, a koránkeléstől karikás szemekkel. 7—8-ig hivatalnokok, értelmiségiek és diákok. 9—12-ig ráncos arcú öreg nénik és nyugdíjas férfiak, akik többnyire a bevásárlást végzik és a háztartást vezetik. (Hál' istennek és nekik.) Azután délután megint változik a kép. Főleg korcsoportokban.

És délután is mennyi bolondság jut az ember eszébe a villamoson. Pl. A vizsgaidőszak elején irigyeltem a kis iskolásokat, amikor nyalókát szopogattak, és fociztak a mellékutcában.

NYUGODTAN IRIGYKEDTEM VOLNA egész úton, ha nem leszek hangos szóváltásra figyelmes: valami nézeteltérés a kalauz és az utasok között bérletügyben, ahogyan ez már három éve lenni szokott. Ki a kalauz pártjára, ki az utaséra, ki károrvendően vigyorog a szeme sarkából. Ahogy ez már lenni szokott vagy 3000 éve (talán már a fán is így volt?). Békés természet lévén igyekeztem a fejem a nyakam közé húzni, hogy minél kevesebbet halljak a csetepatéból. Azonban hirtelen egy mindenkinél erősebb hang csattan fel:

— *Nekem maga ne akarjon semmit megmagyarázni* — így a hang tulajdonosa (fiatal nő) a kalauzhoz —, *mert nekem jogi diplomám van!*

Neki jogi diplomája van — a kocsiban csend lesz. Én is megdöbbentem. Vajon egyetemünk hány hallgatója érvel így a közértben, ha két dekával kevesebb a parizer: „Velem ne vitatkozzanak, én közgazdasági egyetemre járok" — Valószínű kevesen.

Többnyire alig várjuk, hogy befejezvén tanulmányainkat dolgozó polgárok lehessünk. (Talán az 1500—1600 forintos kezdő fizetést is elérjük!) Szóval a diploma szemünkben jogot, lehetőséget jelent a munkához. Az *értelmiségi* munkakörhöz.

Vagy mégsem ugyanaz a diplomás és az értelmiségi? Mégis van valami különbség ma a két szó között? Az értelmiségi valamiféle „szellemi többletet" is jelent, azon felül, hogy valaki orvos, mérnök vagy közgazdász. Sőt! Az értelmiségi szóhoz még ilyen fellengzős fogalmak is tapadnak, mint alkotás, intelligencia, humanizmus stb.

A DIPLOMA MANAPSÁG RANGOT jelent (biztosan ez az oka, hogy olyan sokszor olvassuk ezt a szót a házassági hirdetésekben). Ma nem a két s vagy a thy az „elit", és sokak szemében nem a jó munkás vagy a jó orvos a rang, hanem a DIPLOMA. Addig hajlamos voltam a diplomást és értelmiségit azonos jelentésű szavaknak felfogni: főiskolát vagy egyetemet végzett szellemi dolgozónak. De a két szó merőben más tartalmú.

Egyes tárgyakat, pl. a fent említett hölgy által olyan jól alkalmazott módszert — az agresszivitást — nem tanítják az egyetemen (legfeljebb gyakorolják néha). És nem tanítanak intelligenciát sem és emberséget sem. Az egyetem „mindössze" tárgyi tudást, vagy inkább valamiféle gondolkodásmód elsajátítását adja. Egyebet nem. Persze, azért nem ártana, ha a diplomások és *értelmiségiek* az „egyébről" sem felejtkeznék meg. Arról, hogy ők is csak emberek, sőt EMBER-ek legyenek. Diákkorukban is, még később is. Diplomával szekrényükben, meg a villamoson is.

Ilyesféléket gondoltam, amikor Kispesten leszálltam az 50-es villamosról.

Erdész Gabriella
III. év. ip.

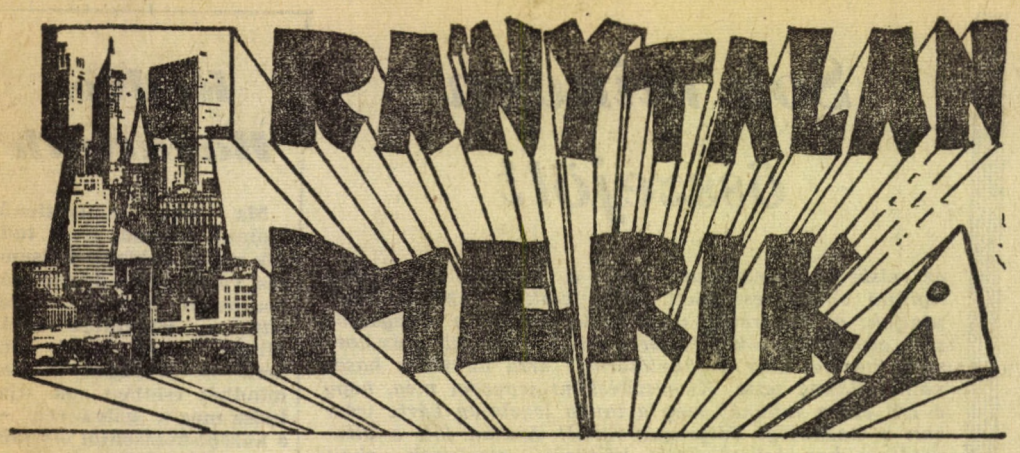

A múlt évben megállapodás született egyetemünk és a Ford-alapítvány között, melynek keretében évente 5—5 oktatónk utazhat az Egyesült Államokba 9—10 hónapos, ösztöndíjas tanulmányútra. Milyen városokat, egyetemeket, intézményeket érdemes meglátogatni? Az egyetemeken milyen tárgyakat célszerű felvenni? Mely tanszékekkel kell szorosabb kapcsolatokat kiépíteni? Kiknek az előadásait érdemes hallgatni a későbbiek során kiutazó oktatóinknak? Ezekre a kérdésekre kereste a választ az a négytagú küldöttség, amely **Szabó Kálmán** rektor vezetésével a napokban érkezett meg egyhónapos amerikai útjáról. A küldöttség tagjai voltak még **Ay János**, a statisztika tanszék adjunktusa, **Cságoly Ferenc**, a népgazdaság tervezése tanszék docense és **Nemes Ferenc** adjunktus, a szociológiai csoport vezetője.

Szinte még alig csomagolt ki a négy oktató, s alig estek túl az első családi élménybeszámolókon, amikor felkerestük Ay Jánost, mondja el az egyhónapos utazás élményeit, tanulságait.

Ay János

— Hét város 12 egyetemét látogattuk meg. Jártunk **San Franciscóban** a Berkeley és Stanford egyetemen, **Los Angelesben** a California és Los Angeles egyetemen, valamint a Dél-California egyetemen, **Chicagóban** a Chicago és a Northwestern egyetemen, **Clevelandben** a Cleveland egyetemen, **Pittsburgban** a Carnegie—Mellon egyetemen, **New Yorkban** a Columbia és a New York egyetemen, **Bostonban** a Harvard és a Michigan Institute of Technology egyetemen. Utazásunk célja volt az előzetes tájékozódás mellett még: megismerni az amerikai oktatási módszereket, a szakosodást, s általánosságban a felsőoktatási tanterveket.

— Milyen az amerikai egyetemek szervezeti felépítése?

— Egészen eltérő az itthoniaktól. Az Egyesült Államokban úgynevezett komplex egyetemek vannak. Tehát egy-egy egyetemen az orvositól a jogiig, s a műszakiig általában minden kar megtalálható. Ott egy-egy kar olyan, mint nálunk mondjuk az Orvosi vagy a Műszaki Egyetem.

— Hallgatói létszám?

— 12—30 ezer hallgató tanul egy-egy ilyen felsőoktatási „kombinátban".

— S a közgazdasági kar?

— Természetesen ilyen is van. Többfajta is. Az egyik neve: Politikai és Társadalmi Tudományok iskolája (az egyes karokat schooloknak, iskoláknak nevezik). Itt makrószintű közgazdászképzés folyik. A mi egyetemünk mikró szakjainak megfelelő a Graduate School of Business Administration (Gazdaságvezetési iskola) és a Graduate School of Management (Menedzserképző iskola).

— Milyen előnye van a komplex egyetemeknek?

— Az, hogy a hallgató az egyetem bármelyik karának tárgyait felveheti. Az az orvos például, aki később kórházi igazgató akar lenni, egyetemi tanulmányai során felveszi a pénzügyet, vagy más gazdaságvezetési tárgyat.

— Hazai viszonylatban megvalósítható?

— Az volna az igazi, ha nálunk is így lenne. Mondjuk létesülne egy Budapest egyetem. Az összes karokkal. Sajnos, területileg olyan elszórtan vannak az egyetemi épületek, centrumok (Dimitrov tér, Üllői út, Gödöllő, Egyetem tér, Műegyetem rakpart, Landler J. utca, Villányi út stb.), hogy a közeljövőben ez megvalósíthatatlan.

— Felvehető tárgyak száma?

— Mint mondottam, bármilyen tárgyat felvehetnek a hallgatók. Az egyes tárgyak pontozva vannak, s adott, hogy egy-egy félévre menynyi összpontot kell elérni. Így vagy kevesebb, de magasabb pontszámot érő tárgyat hallgat le a hallgató, vagy több, kisebb pontértékű tárgyat vállal.

— Az egyetemi végzettségi fokozatok?

— Szintén eltérnek az itthoniaktól. Náluk három fokozatot különböztetnek meg. 12 év tanulás után, tehát 18 éves korban lehet beiratkozni az egyetemre, ahol négy év alatt szerezhető meg az első fokozat, a „Bachelors degree", vagyis a „kisdiploma" (ez körülbelül a mi főiskolai végzettségünknek felel meg). További 1, vagy 2 év tanulás után szerezhető meg a mi diplománknak megfelelő „Masters" — ún. mesteri diploma. Ez aszerint 1, vagy 2 év, hogy az illető hallgató a korábbi években a megfelelő specializálódáshoz szükséges tárgyakból vizsgázott-e. Ha igen, akkor csak egy, ha nem, úgy két év, hogy a megfelelő alapképzést is megkaphassa. A harmadik fokozat a „Doctoral" — doktori diploma, amely újabb másfél-két év tanulás után szerezhető meg. Az első, de főleg a második fokozatban mindenekelőtt gyakorlati oktatásban részesülnek, s tulajdonképpen csak a doktori fokozatban kapják meg a megfelelő elméleti képzést. Ez nálunk ugyancsak fordított, miután a doktori disszertációkban az addig kapott elméleti tudás gyakorlati alkalmazhatóságáról adunk általában számot.

— További eltérések az oktatásban?

— Rendkívül kevés a kötelező tárgyak száma. Kisdiplomáért bármilyen tárgyat felvehetnek a hallgatók, s később sem haladja meg a kötelező tárgyak száma félévenként a négyet. A doktori programig — ahogy említettem — sokkal gyakorlatiasabb náluk az oktatás. Az ún. gazdaságvezetési karokon például a hagyományos előadások helyett aktív részvételt követelő esettanulmányokat, üzletpolitikai döntések bemutatását kapják a foglalkozásokon a hallgatók. Van például olyan tárgyuk, hogy üzletpolitika. Itt a hallgatókat félév elején csoportokra osztják. Egy-egy hallgatói csoport egy-egy azonos iparcikket termelő, egymással tehát konkurrens vállalatot képvisel. A csoportok megkapják az induló információkat. A félév során ki kell dolgozniuk az egymástól is függő döntési kérdéseket. A hallgatócsoportok komputerekkel számolnak, dolgozzák ki saját programjukat, de nem ismerik a többi döntést, csak a visszacsatolás eredményét. A félév végén derül ki, melyik vállalat ment tönkre, illetőleg vált uralkodóvá a piacon, mennyi nyereséget ért el, hogyan alakult a részvények árfolyama, vagyis melyik csoport hogyan oldotta meg feladatát. A csoportok egységesen kapják meg félév végén az osztályzatot, amelyet a végzett munka mennyisége és minősége után az átlag megtartásával elosztanak egymás között. Például, ha egy csoport hármast kap, akkor vagy mindegyik hallgató vállalja a tárgyból a közepest, vagy ha az egyiknek megszavazzák a jelest, úgy másik kettőnek kettest, vagy egynek elégtelent kell elfogadnia.

— A tárgyválasztás jelentősége?

— Az egyetem elvégzése után a vállalatok jönnek toborozni a számukra szükséges szakembereket. Természetesen azokat a hallgatókat választják, akik a betöltendő munkakörhöz fontos szaktárgyakból sikeresen vizsgáztak.

— A számítási munkák gépesítése?

— Számunkra szinte fantasztikusnak tűnő. A különböző feladatokat mind-mind komputerekbe táplálják be, s másodpercek alatt megkapják az eredményt. Így természetszerűleg sokkal intenzívebb tanulásra, bonyolultabb feladatmegoldásra foghatók a hallgatók.

— Színesbőrűek az egyetemeken?

— A meglátogatott egyetemeken egyetlen színesbőrű oktatóval sem találkoztunk. A hallgatók között azonban nem tapasztaltunk semmiféle különbségtételt. Együtt laknak, étkeznek, tanulnak a többiekkel.

— A vietnami háborúra való reagálás?

— Az egész amerikai nép elítéli a vietnami agressziót. A háborúellenes tüntetésekben a legaktívabbak az egyetemisták.

— Szegény diákok továbbtanulási lehetőségei?

— Egy-egy évre a tandíj a magánegyetemeken 2000—2500 dollár. Ezt szegényebb szülők képtelenek megfizetni. Az egyes vállalatok és alapítványok azonban rendszeresen meghirdetnek ösztöndíjakat, s ha valaki elnyeri, akkor a vállalat költségén folytathatja tanulmányait.

— Oktatói fizetés?

— Egy egyetemi docens átlagos havi keresete 2000 dollár.

— Már annyian elmondták, leírták: az Egyesült Államok a végletek országa. Európai ember számára tele furcsasággal. S ebből adódóan érthetően számtalan misztifikációval. Kérem, mondd el, hogyan láttad a számunkra szokatlan, ismeretlen világrészt?

— Mindenekelőtt lenyűgöző a monumentalitás. Infrastruktúrájuk hallatlanul fejlett. Ami a jólétet illeti, fokmérőként szinte nem is tudok mit mondani. Amerikában a legilletlenebb kérdés valakitől megkérdezni: mennyi a jövedelme? Mindent részletre, induló összeg nélkül megvásárolhatnak, de ha elmarad a törlesztés, oda az áru. Talán az mondható elismerten jómódú embernek az USA-ban, akinek egy jól berendezett családi háza van, fizetési hátralék nélkül.

— Árak, árarányok?

— Az amerikai árarányok teljesen eltérnek a miénktől. Ezért is rendkívül nehéz az összehasonlítás. A napi szükségleti cikkek nagyon drágák, ugyanakkor a tartós fogyasztási, vagy luxuscikkek számunkra nagyon olcsóknak tűnnek.

— Néhány példa?

— New Yorkban egy tranzitszállóban aludtunk. Elhoztam a számlát. Tessék. Egy éjszakára egy egyágyas szobáért 23 dollár 52 centet fizettem. A San Franciscói Fairmont hotelban egy kétágyas lakosztály ára egy éjszakára 140 dollár. Hoztam egy étlapot egy étteremből. Íme: egy pohár narancsszörp 1 dollár, hat szelet szalonna kisütve 2,25 dollár, 2 tojásból rántotta 1,85 dollár. Nagyobb hotelben 10 dollárból nem lehet rendesen megvacsorázni. Itt egy mosodai számla: 1 db női blúz mosás-vasalása 2,25 dollár. Ha selyem, 2,50 dollár. Egy darab női bugyi mosás-vasalás 1,50 dollár. Egy darab zsebkendő 20 cent, 1 pár férfizokni 35 cent, egy darab férfi atlétatrikó fél dollár.

— Néztük az üzleteket. Egy kg kenyér ára 1 dollár, 1 liter tej 60 cent. Egy közepes minőségű férfiöltöny 150 dollárba kerül. Ugyanakkor egy Parker toll 1,60 dollár, egy tranzisztoros magnetofon 60 dollár, egy 1600-as Volkswagen 1500 dollár. Mondhatom úgy, hogy másfél kg kenyér árából lehet venni egy Parker tollat, 5 kg kenyér árából egy jó minőségű, tranzisztoros rádiót. Viszont kenyeret, tejet venni, étkezni mindennap kell. Luxuscikkeket venni már kevésbé. S a szegényebbeknek nem is tellik rá. Egy szállodai takarítónő havi keresete 250—300 dollárra, egy ipari munkásé átlagosan, de nagy szórással 500—600 dollárra tehető. S ha lakbérét, többfajta adóját, minimális étkezési szükségleteit fedezi, már nemigen futja másra.

— Tehát a dollár vásárlóértéke?

— Próbáltuk kiszámítani. Az óriási arányeltolódások miatt rendkívül nehéz feladatnak tűnt. Úgy 10 forintra tettük a vásárlóértékét, de nagyon nagy a szóródás. Néhány luxuscikk esetében 100 forintot is ért, ugyanakkor, mint említettem, a közszükségleti cikkek esetében többször alig volt eltérés.

— Korábban Indiában jártál, s az interjú során találóan jellemezted az indiai viszonyokat azzal, hogy olyan ország, ahol még gazdag ember sem szeretnél lenni. Hogyan alkalmaznád ezt az Egyesült Államokra?

— Talán így: ott pedig szegény embernek nem jó lenni!...

PONGRÁCZ GYÖRGY

A hallgató az oktató felügyelete mellett táplálja be az adatokat a komputerba.

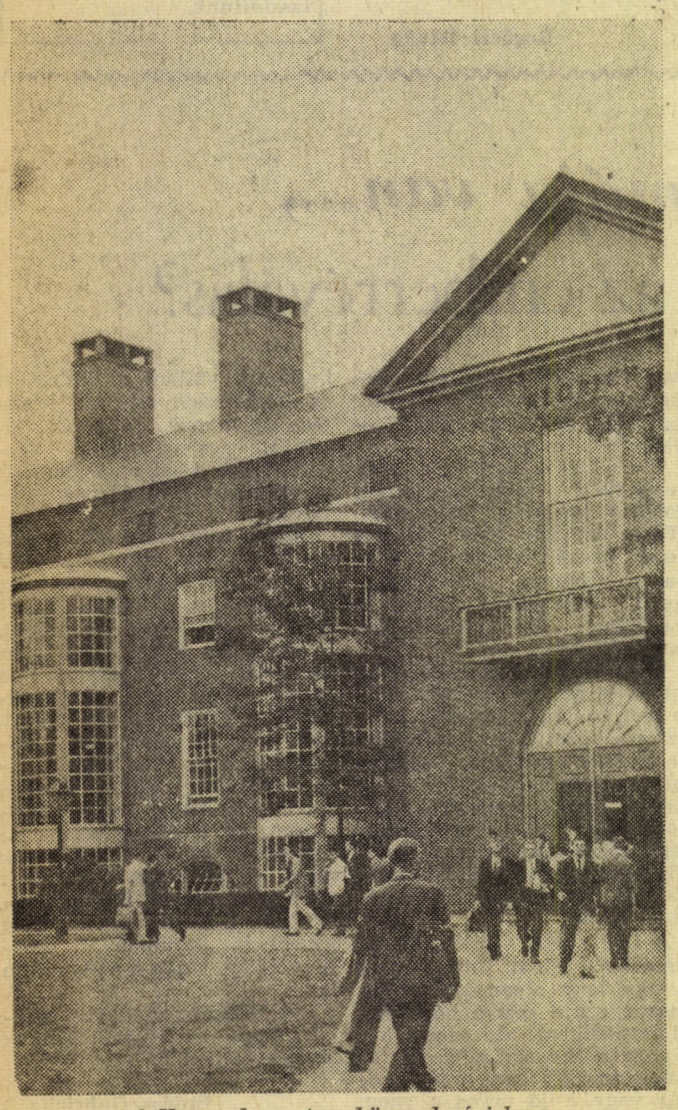
A Harvard-egyetem közgazdasági kara

Viszontlátásra - TINDI!

Tindihikayo Purukamu Core, vagy, ahogy ismerjük: Tindi, utolsó vizsgájára készül. Öt évet töltött Magyarországon, úgy érzi, szakmailag nagyon sokat jelentett neki egyetemünk és reméli, hazatérve Ugandába nagyon jól tudja majd hasznosítani.

— Hogyan kerültél egyetemünkre?

— Tulajdonképpen tanulmányi szabadságon vagyok. A külügyminisztériumban dolgoztam, oda is kerülök vissza, de remélem, most már magasabb beosztást kapok.

— Hogyan tudod majd a nálunk tanultakat Ugandában felhasználni?

— Nagyon jó útravalót kaptam. Ezzel az alappal azt hiszem, nem lesz nehéz dolgom.

— Tantárgyaink?

— Legérdekesebb az elmtört. Sokat fogok erről vitatkozni otthon, azokkal, akik más egyetemeken tanulták a közgazdaságtant. Fontos tárgy a statisztika, és érdekes volt a tudszoc. is. Bár ezt sajnos kicsit távolinak éreztem, nekünk még egy kicsit távol van. Aztán a matematika. Biztosan fontos, de nekem nagyon nehéz volt.

— Milyen volt a magyarországi diákélet?

— Nagyon jól éreztem magam Magyarországon, sajnos az igazi diákéletet nem tudtam megismerni. A KISZ számunkra, külföldiek számára keveset jelent. Mindannyian más-más országból vagyunk, mások politikai állásfoglalásaink is. Biztosan van persze közös célunk, amelyben mind egyetértünk, de a KISZ nemigen törekedett velünk kapcsolatot keresni. Elsős koromban még működött egy „Barátság Bizottság", de ez is főleg csak tanulmányi téren segített.

Nagyon szerettünk volna kirándulásokat szervezni, megismerni Magyarországot, sajnos sosem sikerült. Áprilisban a gyarmati ifjúság napján a Makarenko utcai kollégiumban volt nemzetközi ünnepség, és tánc. Rajtunk, külföldieken kívül, csak 3—4 magyar volt ott.

Tudom, hogy mi nem lehetünk KISZ-tagok, de szerintem nagyon jó volna egy kicsit kibővíteni, például megalakítani a Közgazdasági egyetem diákszervezetét, és ebben benne volna a KISZ is és mi is. Egy kicsit tényleg elhagyatottak vagyunk, és nagyon nehéz egyedül kapcsolatot szerezni.

— Köszönhetek úgy, hogy viszontlátásra?

— Ha lesz lehetőségem, nagyon szeretnék még Magyarországra jönni, szeretnék még tanulni, tehát: Viszontlátásra!

HALÁSZ GÉZA

EGY HÉT KRAKKÓBAN

Ilyenkor tavasz tájt kezdenek mindig utazgatni KISZ-szervezetünk küldöttségei, hogy kapcsolatba lépve a külföldi testvérszervezetekkel, megbeszéljék a nyári programot és az együttműködés egyéb területeit.

Mi hárman, Kerekes Sándorral, az ált. kar. és Tarcsi Gyulával, az iparkar titkárával a krakkói Közgazdasági Főiskola, pontosabban a ZSP, a Lengyel Diákszövetség helyi szervezetének vendégei voltunk egy hétig.

Én még sose voltam ilyen hivatalos küldött — mondhatom, igazán kellemes állapot! Túl azon, hogy Lengyelországban bármilyen minőségben odaérkező magyart a legnagyobb szeretettel és barátsággal fogadnak, bennünket valóban nagyon alaposan előkészített, bő programmal vártak. (Kicsit sok is volt a hivatalos program, a városnézésre kevés idő maradt, az alvásról nem is beszélve. Igaz, azt itthon is lehet.)

Fő feladatunk egy ötéves együttműködési szerződés megkötése volt, amelyet a küldöttség vezetője, Kerekes Sándor április 19-én írt alá.

Elfogadtuk ennek éves lebontását is. Az együttműködés fő területei: **építőtábori csoportok cseréje** (idén 15 fő mehet Krakkóba és ugyanennyi ottani diák fog budapesti építkezésen dolgozni), **részvétel egymás tudományos diákköri ülésszakain és később szakmai gyakorlatos csoportok cseréje.** Ez utóbbi nagyon lényeges területe lenne a közös munkának, és ígéretet kaptunk az ottani rektortól, hogy felveszi a kapcsolatot Szabó elvtárssal.

Nem egyedüli vendégek voltunk. Ott volt a szófiai Közgazdasági Főiskola és a berlini Hochschule für Ökonomie küldöttsége is. Nagyon kellemes és jó társaság jött össze, bár időnként szinte — hogy stílszerű legyek — „waweli" nyelvzavar alakult ki, amelyben több-kevesebb sikerrel igyekeztem kölcsönös megértést teremteni. Részt vettünk egy szemináriumon, amelyet a Lenin-centenárium és a ZSP fennállásának 20. évfordulója alkalmából hívtak össze. Ezen minden küldöttség saját ifjúsági szervezetének feladatairól, munkájáról, módszereiről beszélt. Sajnos, ez nagyon formálisnak sikerült, pedig ez a forma rengeteg érdekességet tartogathatna. Igaz, a „nem hivatalos" beszélgetések során viszont nagyon sok érdekeset megtudtunk egymásról, és voltaképpen ez a lényeg.

Még néhány programpont: fogadott bennünket **dr. Józef Gajda** rektor, és nagyon részletesen kifaggatott egyetemünk oktatási módszereiről, a közgazdászképzés reformjáról. Ő különben ipargazdász, és nagy elismeréssel nyilatkozott **Megyeri Endre** professzorról, akit ismer. Részt vettünk a főiskola ZSP-szervezetének küldöttértekezletén, és bár keveset értettünk belőle, ez is érdekes volt. Felkerestük a ZSP városi elnökét, **Franciszek Dabrowskit** is, aki válaszolt kérdéseinkre.

Volt persze szórakozás is bőven.

Voltunk a Pod Jaszczurami-ban, a központi klubban, és hosszasan sóhajtoztunk, hogy nekünk miért nincs ilyen. (Igaz, Krakkó egyetemi város: 11 intézményében 30 000 diák tanul, a lengyel diákok 10 százaléka.)

De nagyon szép, hangulatos klubja van a főiskolának is, és amikor kiderült, hogy a „Vörös bort ittam az este" kezdetű népdalt ők is jól ismerik (bár inkább vodka volt műsoron), a hangulat teljessé vált.

Természetesen megnéztük a Wawelt és Krakkó más nevezetességeit, a wieliczkai sóbányát és az auschwitzi egykori haláltábort is.

Sajnáltuk, hogy véget ért az a hét. Személyes jóbarátokat szereztünk magunknak, egyetemünknek, és visszafelé a vonaton azon gondolkodtunk: amikor ősszel krakkói barátaink jönnek majd hozzánk, nekünk is ki kell tennünk magunkért.

Domány András

Berlin — Szófia — Budapest

A IX. OTDK csak egyik kiemelkedő eseménye volt egyetemünk tudományos diákköri munkájának. Kevésbé látványos, ünnepélyes keretek között azonban tovább folyik a munka. Új dolgozatok születnek. Hallgatóink külföldi és hazai rendezvényeken szerepelnek.

Az utóbbi sikerekről számolt be lapunknak Móczár József, egyetemünk TDK-felelőse.

A berlini ifjúsági napok keretében, a Lenin-centenáriumhoz kapcsolódva rendezett nemzetközi találkozón **Fekete Győr Gyula (IV. ip.) és Bíró Péter (III. kker.)** képviselte egyetemünket. Bíró Péter **„a szocialista integráció néhány kérdése"** címmel tartott előadást a berlini **Hochschule für Ökonomie** hallgatóinak. A külkereskedelem, a vállalati önállóság, az anyagi érdekeltség témaköréből tartott két konzultáción is részt vettek, ahol számos érdeklődő kérdésre adtak választ.

Szófiában a Marx Károly Közgazdasági Főiskola, a berlinihez hasonlóan tudományos konferenciát rendezett a lenini megemlékezés-sorozat keretében. Ezen a nemzetközi konferencián **Mikó Gyula (IV. terv. mat.) és Móczár József TDK**-felelős vettek részt. Nagy érdeklődés kísérte Mikó Gyula az **„Egyváltozós optimális rétegezés elméletéről"** tartott előadását és a későbbi matematikai szakszemináriumon adott válaszait. Ez az érdeklődés főleg abból fakadt, hogy náluk még csak most bontakozik ki a mi tervmat. szakunkhoz hasonló képzés. A jövőben TDK-csoportok cseréjével mélyítjük a kapcsolatot bolgár kollégáinkkal.

A külföldi események után zajlott le itthon a közgazdászok és építészek találkozója. A BME felkérésére **Fekete Győr Gyula (IV. Ip.) „A Debreceni Házépítő Kombinát termelésbe állítása, épülettípusai és programozásmódjai"** címmel tartott előadást, melyet érdekes vita követett.

Házon belül sem szűnt meg a tudományos diákköri élet. **Május 4-én az I-es előadóban, statisztikából három TDK-előadást** hallgathattak az érdeklődők. Az első dolgozat **„1969/70-es tanévre a MKKE délelőtti tagozatára jelentkezettek felvételi adatainak elemzéséről és módszeréről..."** címet kapta. A szerző kollektíva **(Ábrahám Ágota, Lukács Éva, Németh György, Szirmai Péter, Polgár Miklós, Pátkai Ildikó) 600,— Ft-os jutalomban** részesült. A második dolgozat **„1968/69-es tanév első évfolyamának statisztikai vizsgaeredményeinek és a vizsgáztatási módszerének elemzése"** címmel hangzott el. **Giday Gabriella V. éves tanári „B" szakos hallgató vezetésével nyolcfős csoport készítette a dolgozatot, amely 900,— Ft** jutalomban részesült.

Koncz Margit V. éves tanári „B" szakos hallgató vezetésével **hétfős csoport** készítette a **„Hallgatók véleménye a statisztika oktatásról"** című dolgozatot. A csoport munkájáért **800,— Ft** jutalmat kapott.

Jövő év elejére könyvalakban két kiadvány jelenik meg a legjobb matematikai, illetve különböző vállalati problémákkal foglalkozó TDK-dolgozatokból.

Rétfalvi Gábor

Zárszámadás

Most láttam valamelyik nap, hogy ki vagyok írva egy vizsgára. Ebből gyors észjárásom segítségével arra következtettem, hogy eljött a tanév vége. Milyen hamar! Szinte semmi sem történt szeptember óta. Csupán ősszel megépítették fészkűket a gólyák, majd kiköltötték az első zárthelyit. Érdekes módon, az illetékesek itt-ott kakukktojást is találtak. Persze, ez más madárféleségeknél is előfordult. A reformszellem tovább kísértett, s egyeseket még éjjel sem hagyott aludni. Később néhányuknak sikerült kettesre javítani. Sokáig fejjel lefelé lógott a levegőben: elmarad a félévi vizsgaidőszak. Azután eltűnt. A remény. Ismerőseim nagyrésze rendszeresen tanult. Sokszor egymást segítve, hogy ki tud kevesebbet. Ilyenkor a szemináriumvezető kézrátételt alkalmazott a névsorra. Az meg olyan volt, mint a sír. Nem úgy a gólyabálon. Ott olyan nagy ricsaj volt, hogy csak a tömeg tett túl rajta. Minden lány elfogyott. Csak a Közgazdász különkiadása maradt meg. Viszont hamarosan beköszöntött a rossz idő. Az előadótermekbe. Ez a mozibit jobban elhitték. A tíz forintot ide, húsz forintot oda már nem annyira. Tény, ez régi hó. Katika újabb. Kezembe adtak egy jelentkezési lapot, s eszerint válnunk kell. Ő marketing, én nem. Mit lehet tenni? Talán a szervezésen is lesznek csinos lányok!? Elhatároztam, hogy izgatószert keverek néhány vizsgadolgozatomba. Az újságok azt is a Palatinusra jár. Hmm, az se jó! Inkább a Fogarasi-havasokba. Ott ritkábban strandolok.

Már a második félévben történt: egy hallgató azt álmodta, hogy egy szép, nagy, piros és nyitott jegyzethez jutott. Milyen rossz vicc! A szép, nagy, piros és nyitott hagyján, de a többi! Különben ez a félév sokkal rumlisabb volt, mint az első. Az a sok ünnep meg a tavasz. Ilyenkor a ruhatárosok is fellélegezhetnek. Az égig hallatszott. (Megreccsent.) Megpezsdült a vér az ifjúság ereiben. Ilyen bál, olyan buli. Otthon azt kellett mondanom, hogy a verébszelídítők báljára megyek, pedig csak a szomszédban akartam tanulni. De az előbbi műsor tanulmányozására ösztönözte a tömegeket. Mígnem egy hongkongi jövevény bele nem köpött a levesbe. Ennél csak a félévi uvéjárvány volt erősebb. Igaz, e fertőző nyavalya nagyobb valószínűséggel ólálkodott az indexek körül. Reméljük, a jó idővel ő írják, így jobb eredményt lehet elérni a versenyen. Bár akkor is elég jól futok, ha hathatósan kibillentenek az egyensúlyomból. Ezt szeretném eltitkolni. A múlt félévben az sem derült ki, hogy Durtmars Dönci nem járt a statisztikaelőadásra. Tőlem kért kölcsön harmadikáig. Akkor volt a vizsga. Meg tudta adni, mert elment dolgozni.

A visszatekintés nem lenne teljes, ha kihagynám a termeket. Ezért kihagytam. Egypár órát. Egyszerűen nem találtam a csoportomat. Ők sem engem. Végül ennyiben maradtunk az emeletek között fölalá. Volt, aki a kapun is kikeveredett. Más meg sem állt a Makarenkóig. A középtávú rekordok sorra dőltek. Vagy a hallgatók, be a padokba. A kötelező irodalom viszont érdekesebb volt, mint tavaly. Érdekes volt felásni érte a könyvtárat, és kimondhatatlan boldogságot jelentett rátalálni. Ja, mindenkinek nem lehet szerencséje! Egyesek úgy megörültek neki, hogy hazavitték, és a párnájuk alá dugták. Csak úgy, a könyvből kitépve. A menzán egyébként az is talált, aki nem keresett. Ezt-azt a levesben, főzelékben, sótartóban, meg itt-ott. De tegyünk fel egy új lemezt, mert a televízió nem mindig állt a helyzet magaslatán a klubban. A vasárnapi táncokra szóló belépőjegy ára azonban igen. Oda srófolta fel a kereslet. Amikor kiment alóla, megingott. Megjegyzem, lehet, hogy csupán a hallgatók mérges dobogására mozdult ki a földrengésjelző készülék mutatója. A tavaszi fáradtságot ennél kisebb megingással vészeltük át. Az előadásokon elaludt valaki. Na, bumm! Néhányan véletlenlenségből szanszkritül írták meg a zárthelyit. Szórakozottság. És hogy nem vette fel valaki az ösztöndíját?! Ez már hülyeség! Ilyenek nem történtek.

Izzadunk még egy kicsit, azután vége. Ki megy be először, és ki jön ki hamarabb? Borítékos sorsjegy. Az uvéjegyre is felírhatnák: kettes, négyes s újra húzhat! Megpróbálok egy-két potya örömcsókot szerezni az orcámra a tanszékek előtt. Már ahol lehet. Azután belevetem magamat a nyárba. Azután... Szép csendesen telt el ez a tanév. A kopácsolástól eltekintve. Az állványok még mindig itt vannak. Mondom, nem történt semmi szeptember óta!

Megírta: TORMAI LÁSZLÓ

Lerajzolta: NAGY JÁNOS

...A VÉG

...A PÉNZ

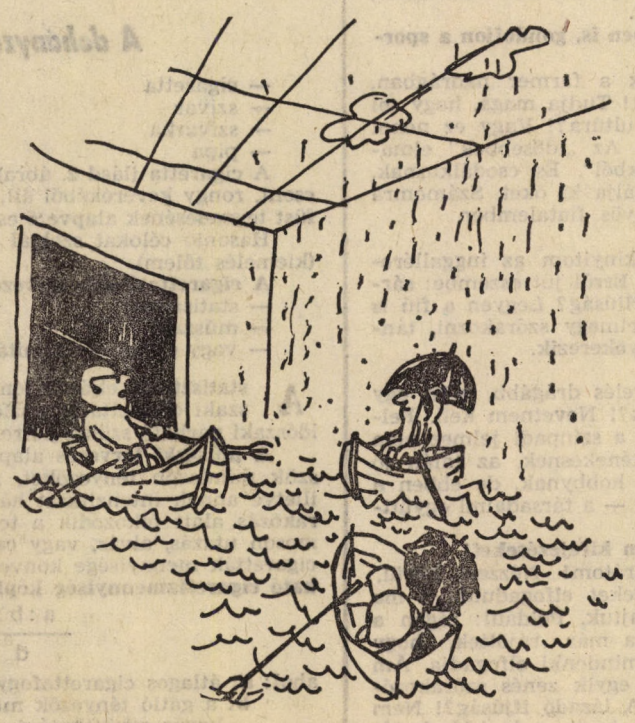

...AZ IDŐ

...A NYUGALOM

...A SZÓRAKOZÁS

...A VÁLASZUT

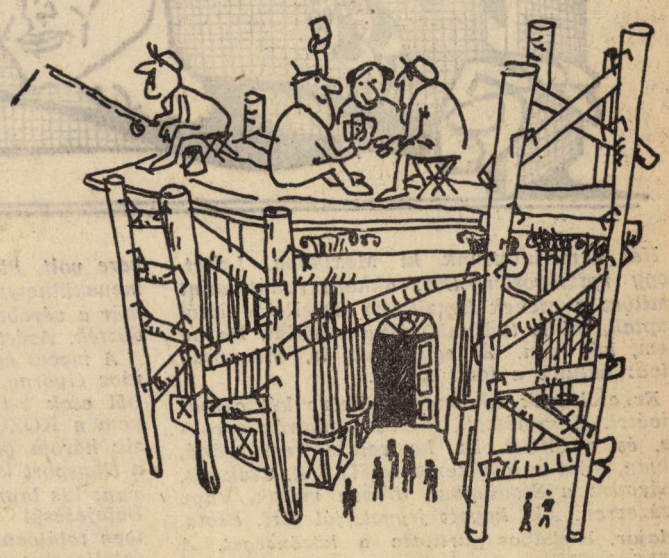

...A SEMMI

A Suttogó Pofa

Gyakran leszólják a fiatalokat. Többen megfordulnak az utcán egy-egy „hosszú hajú" fiú után. A szórakozóhelyek zárt ajtókkal fogadják a „toprongyos" ifjakat. Zakó, fehér ing, nyakkendő?! Áh, minek! Vagy jó, legyen valamelyik a három közül. Diszítve egy hasig érő lánccal. Az se baj, ha rikít egy kicsit az ember, mint egy papagáj. De nem mindenki ilyen, nem mindenki tizenéves, és azok közül se mindenki! Így van. Öltözködés és szórakozás. Mini és maxi. Ugyan, annyit beszéltek már erről, beszéljünk az erősebb nemről is! A fiúkról. Sokszor erősebbek. Mikor? A Suttogó Pofa szerint ők is szeretnek öltözködni. De hogyan?

— Uram, Önnek nem tetszik valami?!

— Higgye el, a tizenévesek és a húsz egynéhány évesek között van egy csomó haverom. Suttogtam már eleget róluk hosszú életem alatt, s ők már megszokták. Néha bemegyek meginni egy üveg sört valamelyik szórakozóhelyre. Nemegyszer akarva, akaratlanul suttognom kell.

— Hmm???

— Nem szeretem a nagy szavakat, de vannak. Mint például a szocialista együttélés szabályai. Iratlan erkölcsi szabályok. Magából se nézek ki sok jót ebben a kitágult pulóverben! Nem zavarja, hogy fehér az abrosz? Leöntsem babfőzelékkel?

— De uram!

— Na jó! Most az egyszer maradhat, de ne táncoljon! A lányokkal pillanatnyilag nincs semmi bajom. Általában rendesen felöltöznek, ha bemennek egy étterembe, vagy eszpresszóba. A partnerük: ízléstelen, elnyűtt, izzadt ruhában „feszít".

— Ne általánosítson! Különben is, gondoljon a sportos öltözékre!

— Sportos? Addig kúsznak a farmer nadrágban, ameddig kopott lesz. Ja, a divat! Tudja maga, hogy mi az a piszkos ruha, meg a testkultúra?! Vagy ez néhol ismeretlen. Mármint az utóbbi. Az „idősebbek" elmaradnak az ilyen „tarka fészkekből". És csodálkoznak, ha a pincér nem szívesen szolgálja ki őket. Számomra is bizalomgerjesztőbb egy öltönyös fiatalember.

— Sokan vannak, akik...

— Persze. Én is szívesen kinyitom az inggalléromat, csak nem mindig köldökig. Erről jut eszembe: sárga, kék, vörös, lila stb. ingek. Hiúság? Legyen a fiú is hiú, de ellenkező előjellel, ha elmegy szórakozni, táncolni. A lezserség nem ebben gyökerezik.

—???!!!

— Sokszor egy „ilyen" szerelés drágább, mint egy öltöny. Azt hiszi nincs öltönyük?! Nevetnem kell. Feltűnni vágyás. Korszellem? Hha, a színpadi jelmez nem nappali ruha. Ami jó egy beaténekesnek, az talán jó egy otthoni, vagy Balaton-parti hobbynak, de ebben a vonatkozásban (pesti szórakozás) — a társadalmi együttélés nem hobby!

— Ne használjon értelmetlen kifejezéseket!

— Rendben van zöldfülű barátom! Nézzen körül, vannak olyan dolgok is, amelyeket elfogadunk, s ma már nem botránkozunk meg rajtuk. Például: régen a nők az ajkukat festették ki, ma már rájöttek, hogy előnyösebb a szemkifestés. Ezt mindenki elfogadja. Ám a párizsi bohémélet majmolóit egyik zenés szórakozóhelyen sem fogadják szívesen. A lázadó ifjúság?! Nem a ruha teszi az embert, de igen is az, a jó ízlés határán belül, amikor leül egy fehér asztal mellé!

— Minden fiatalnak van egy „ötperce". Amikor megtalálják a helyüket az életben, a munkahelyen, akkor levetik ezt a gúnyát. Sokszor kinevetik saját magukat. Mondják: fiatalság, bolondság!

— Nem bántani akarok! Az okot sem tudnám tömören megfogalmazni. Beszélhetnék a családi élet sivárságáról, arról, hogy sok fiatalnak hiányzik a közvetítő láncszem (úgy érzem, elsősorban a háborúra gondol), amire megszülettek nem volt apjuk. A sok válás, a nyugati ifjúság...

— Most kesereg?

— Nem! Csak sajnálom azokat a fiatalokat, akik saját maguk által kiszorulnak a szórakozóhelyekről, avagy bemennek, de ők is érzik, hogy megszólják, kinézik őket. A múltkor én is rászóltam egy fiúra, hogy hagyja el a táncparkettet. A rendszámtáblán kívül volt rajta minden, ami egy közepes teljesítményű motorkerékpárra kell. Sajnáltam a kislányt, akivel táncolt.

— Mit ajánl?

— Azt, hogy öltözzenek fel rendesen, ha elmennek valahova szórakozni!

— Sokat beszél. Nem fejezné be?

— De befejezem. Legfeljebb suttogok tovább!

Tormai László

A dohányzás tervezése

A dohányzás fogalma, a szocialista dohányzás megváltozott tartalma

A **dohányzás fogalma** alatt azt az emberi tevékenységet értjük, mellyel az egyén szükségleteinek kielégítése érdekében tüdejét dohány elégetéséből nyert füsttel tölti fel. A füst tüdőbe juttatása főleg a szájüregen keresztül vákumos eljárással történik. A fáradt füstgázok szervezetből történő kijuttatása ventilláció segítségével, vagy a száj- vagy az orrüregen keresztül megy végbe.

Az új gazdasági mechanizmus körülményei között jelentősen megváltozik a dohányzás tartalma. A cél természetesen ugyanaz, az egyén szükségleteinek minél teljesebb kielégítése.

Míg a tőkés kizsákmányolás viszonyai között a fizikai dolgozók főleg létbizonytalanságból adódó ideges, sőt, sok esetben tragikus lelkiállapotukat vezetik le a dohányzással, addig a szocialista emberek füstölése a kommunizmus felépítésébe vetett hit keltette megnyugvás tárgyi megnyilvánulása.

A dohányzás tervezése

A dohányzás tervezése kiterjed az alapanyag, a segédanyag-ellátás, valamint a dohányzási művelet megtervezésére.

A dohányzás alapanyagai

— cigaretta
— szivar
— szivarka
— pipa

A cigaretta (lásd 2. ábra) papírba csomagolt dohány, üveg, csont, rongy keverékéből áll, mely meggyújtás után a dohányfüst termelésének alapvető eszköze.

Hasonló célokat szolgál a szivar, a szivarka, és a pipa is (kiemelés tőlem).

A cigarettaellátás tervezése történhet:
— statisztikai
— műszaki
— vagy egyszerű számításos eljárással.

A statisztikai eljárás lényege, hogy felmérjük a bázisidőszaki cigarettafogyasztást, s ebből extrapolálunk a tervidőszaki várható szükségletre.

A műszaki tervezés alapgondolata, hogy figyelembe veszszük mindazon tényezőket, melyek a dohányzást elősegítik, illetve annak intenzitását hátráltatják. Így pl. tanulás és szórakozás alatt fokozódik a termelékenység, míg például villamoson utazás, alvás, vagy csókolódzás alatt az elfogyasztható cigaretták mennyisége konvergál a nullához. Az így **kiszámítható cigarettamennyiség képlete:**

$$\frac{a : b : c}{d} = e$$

ahol: **a:** átlagos cigarettafogyasztás
b: a gátló tényezők miatt bekövetkezett fogyasztáscsökkenés együtthatója
c: a növekvő fogyasztás együtthatója
d: az egy dobozban levő cigaretták mennyisége
e: a tervidőszak cigarettamennyisége dobozokban kifejezve

A számításos eljárás lényege: bal kezünkkel zsebünkbe nyúlunk és a markunkba vett pénzmennyiséget jobb kezünk segítségével megszámoljuk. Az így kapott pénzösszeget azután a cigaretták egységárával elosztva megkapjuk a tervidőszaki darabszámot.

Képletben:

$$\frac{a}{b} = c$$

ahol: a: a markunkban levő pénzösszeg forintban
b: a cigaretta egységára forintban
c: a tervidőszaki cigarettamennyiség darabban

Segédanyag tervezés

Segédanyagtervezésen értjük a gyufa, öngyújtó, fidibusz, kovakő stb. mennyiségének tervezését, melyeknek segítségével a cigaretta hőmérséklete a gyulladási hőfok fölé emelhető és így a füstgázok termelése megindítható.

Elterjedtségében legszélesebb az ún. gyufa. Ennek teste általában fából készül, fején foszfortartalmú anyag van, melynek a gyufásdobozhoz (lásd 3. ábra) való dörzsölése segítségével heves fény- és hőjelenségek közepette lejátszódó oxidációs folyamat megy végbe. Az így kellően felhevített (meggyújtott) gyufa azután alkalmassá válik a cigaretta technológiai folyamatainak megindítására.

A szükséges gyufamennyiség tervezésénél figyelembe kell venni:

— a gyufafejek egyenetlen foszforozását,
— a gyufák anyagában előálló feszültségeket, amelyek a gyufa roncsolódásához (töréséhez) vezethetnek,
— a gyufásdoboz oldalának kopását,
— a cigarettának, mint alapanyagnak nem kellő minőségét, és az ebből származó újragyújtási műveletek számát,
— A mindenkori normatívákat — egy cigarettához egy gyufa —, ezt természetesen korrigálni lehet a teljesítményszázalékkal. Pl. két, esetleg három cigarettát gyújtunk meg ugyanazzal a gyufával, az élet- és vagyonbiztonság maximális szem előtt tartásával. Így a teljesítményszázalék maximumig való fokozása csak a tőkés termelési módnak lehet sajátja,
— valamint a nem rendeltetésszerű használatba kerülő gyufaszálak (fogpiszkálás, játék stb.) bázisidőszaki számát.

Mindezek figyelembevételével az új mechanizmusban 40 filléres egységáron mindenki annyi gyufát vegyen, amennyit csak akar.

A dohányzási művelet megtervezése

A dohányzási művelet három fő részre oszlik:
— rágyújtás
— szívás
— a cigaretta elnyomása

Valamennyi műveletet gondosan, előre meg kell tervezni, főleg most, az új mechanizmusban.

Rágyújtás: a bal kézbe fogott gyufásdoboz oldalán végighúzzuk a gyufák e célra foszforral ellátott fejét, majd az így meggyújtott gyufával a szájban már előre elhelyezett cigarettát lángra, parázslásra kényszerítjük.

A cigaretta lehet:
— a száj bal sarkában,
— a száj jobb sarkában,
— a száj közepén,
— filterrel kifelé;

Az utóbbi megoldás a rágyújtásnál meglehetősen hátrányos, ekkor ugyanis a nem rendeltetésszerű használat következtében a dohányzó egyének nagyfokú károsodása következik be (könnyezés, köhögés, rosseb az anyádba stb.).

A rágyújtás után következik a szívás és kifújás, minek segítségével a dohányfüst a tüdőbe kerül, illetve onnan a külső légtérbe távozik.

Ez folyamatos üzemet tételez fel, közben történik a szájba került dohánytörmeléknek a nyelv és sűrített levegő segítségével történő eltávolítása. Ezt a műveletet a szakirodalom köpködés, sercintés néven tartja számon. A cigaretta elszívása közben keletkezett melléktermék (hamu) hasznosítása még nem teljesen megoldott, eddig főleg mákostésztán alkalmazták. Az új mechanizmusban e téren még sok tennivaló akad.

Az optimális cigarettahossz elérése után a cigaretta szívásának folyamata befejeződik, azután kerül sor a cigaretta eloltására, mely általában az egyéni érdekeltségnek megfelelően hamutartókban történik. Ügyelni kell a művelet normázására és ezzel kapcsolatban a legjobb cigarettaoltók termelését kell figyelembe venni. A rágyújtás a szívás és az eloltás normaidejének összegeként megkaphatjuk az egész folyamat időigényét.

„DR." BORSI GYÖRGY

Mexikó és SZÚR-kálódás

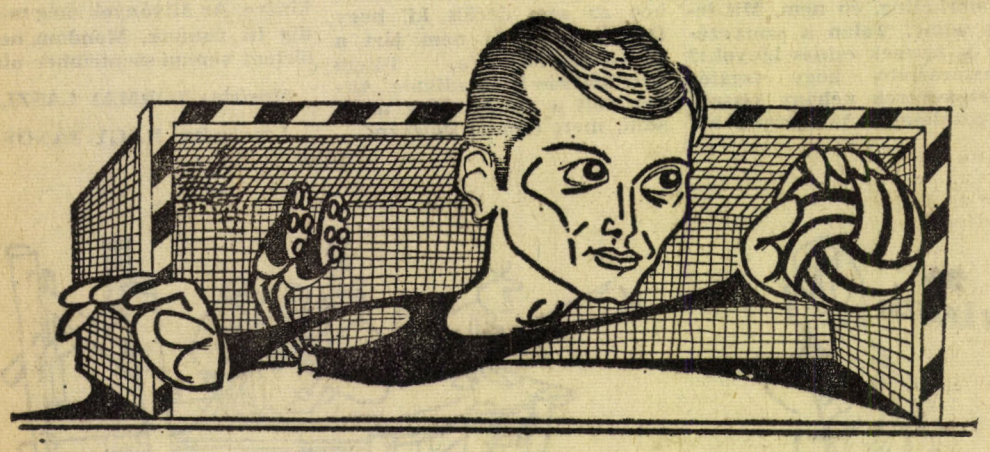

Hát nem jutottunk ki Mexikóba. Lehet, hogy igazságosan. Bár, akkora ruhát, mint amilyet a csehek Braziliától és Romániától kaptak, mi is tudtunk volna csinálni. De ha nem, hát nem. És egyébként is, manapság divat nálunk a focit szidni.

Ez alól csak egy meccs, illetve két csapat kivétel. A színészek, illetve újságírók csapata, és a SZÚR. Ez, ha valaki nem tudná, olyan, mint az egyetemen a KEFIR. Csak ott, mármint a Stadionban többen voltak. Vagy százezren. Aki kapott jegyet, jól járt. Psota, Major, Kiskabos gurította a közönséget. A röhögéstől.

És akkor jött a MECCS. Meg a Kloss. Csak most a „Kockázat" nélkül. De azért így is sikere volt. Pláne, mikor gólt rúgott. Utána menekülhetett. Mint a filmen. Úgy látszik ez már a vérében van. Csak most a hódolók üldözték. Azért ezt is megúszta.

A meccs egyébként 5:5-re végződött. Pongrácz György, lapunk kiküldött kapusa az 5-ből csak 2-t kapott, úgyhogy a döntetlen nem a KÖZGAZDÁSZ lelkén szárad. A másik három gólt már Péter Róbert szedte be a Népsport képviseletében. Hiába, ez már így van: kis lapnak két gól, nagy lapnak három. Befejezésül Hegedüs Jánost idézném, aki igen találóan jegyezte meg: „Ezen a meccsen fatális szerepcsere történt a színészek és az „igazi" focisták között. A színészek futballoztak...

—igy—

Sport

Röplabda férfi	
KSC—Kecskeméti Dózsa	3:2
Kecskeméti Mezőffy—KSC	3:1
Labdarúgás	
KSC—FÉG	3:1
KSC—Fer. Vasutas	2:1
Kosárlabda női	
KSC—M. Hajó SK	52:39
Junior:	
BEAC—KSC	68:81
KSC—MOM SE	78:58
Kosárlabda női — junior	
MAFC—KSC	46:36
Kosárlabda férfi	
KSC—Balassagyarmat	114:73
KSC—Magyar Hajó	73:58
Junior:	
KSC—Honvéd	77:91
Röplabda női:	
KSC—Magnetik	3:0

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő: Kincses György
Budapest, IX., Dimitrov tér 8
Telefon: 186—850/138
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készült a Szikra Lapnyomdában
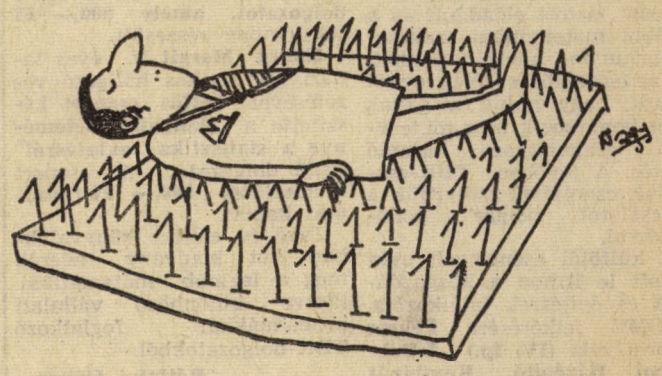
Megpihenni jólesik